

§ 86

Motion (SD) om att inrätta ett kommunalt civilkuragepris

Ärendenr 2024/1927-1.1.1.5

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att bifalla motionen.
2. Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över kriterierna för årets trygghets- och folkhälsoinsats där kriterier för ett civilkuragepris ska inkluderas.

Sammanfattning av ärendet

Dexter Krokstedt (SD) har 2024-10-20 lämnat in motionen inrätta ett kommunalt civilkuragepris. Kommunfullmäktige har 2024-10-21 § 150 beslutat att motionen får ställas.

Motionären skriver följande:

”Vårt samhälle präglas idag av en nivå av våld och otrygghet som vi tidigare inte har sett. Att bli utsatt för brott kan lämna djupa ärr hos offret och påverkar inte sällan individen för resten av livet. I en sådan situation anser Sverigedemokraterna Luleå att det är viktigt att kommunen lyfter fram de vardagshjältar som har ingripit och hjälpt människor som befunnit sig i en utsatt situation. Luleå kommun delar redan idag ut flera stipendier för att uppmärksamma individer som exempelvis bidragit till kulturlivet, hållbar utveckling och folkhälsan.”

Sverigedemokraterna Luleå föreslår följande mot bakgrund av detta:

- Att Luleå kommun inrättar ett årligt civilkuragepris som tilldelas en eller flera personer som på ett betydelsefullt sätt har arbetat för att stärka och skydda sina medmänniskor.

Ärendet har beretts hos kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsen har 2025-04-07 § 86 föreslagit kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen. Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över kriterierna för årets trygghets- och folkhälsoinsats där kriterier för ett civilkuragepris ska inkluderas.

Sammanträdet

Dexter Krokstedt (SD), Fredrik Hjalte (L) och Carina Sammeli (S) förslår bifalla kommunstyrelsens förslag.

Jonas Brännberg (SAV) föreslår att anse motionen för besvarad.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag och Jonas Brännbergs förslag mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Beskrivning av ärendet

Motionären föreslår att Luleå kommun inrättar ett årligt civilkuragepris som tilldelas en eller flera personer som på ett betydelsefullt sätt har arbetat för att stärka och skydda sina medmänniskor.

Luleå kommun har sedan tidigare ett pris inrättat för "Rådlig insats" som delas ut av räddningstjänsten. Kriterierna kan sägas utgöra en form av civilkuragepris, men utgår mer från ett räddningstjänstperspektiv än exempelvis brottsutsatthet. Det förekommer att medborgare nominerar personer till detta pris men oftast är det räddningstjänsten själva som i samband med händelser identifierar personer som utmärkt sig i handling utöver vad som kan förväntas. Räddningschefen utser tillsammans med räddningsutskottet mottagare av utmärkelsen.

Vidare delar Luleå kommun ut ett pris för "Årets trygghets- och folkhälsoinsats". En beredningsgrupp av tjänstepersoner från olika förvaltningar går igenom nomineringar från medborgare, föreslår pristagare för kommunstyrelsen som sedan fattar beslut om vem som får utmärkelsen. Priset har under årens lopp haft lite inriktningar och varit uppdelat mellan olika insatser. Bland annat har det funnits ett pris för "Årets ingripande" som motsvarar motionärens andemening med ett civilkuragepris. Senast ett pris för årets ingripande delades ut var 2013. Därutöver visar historiken att det har funnits separata pris för folkhälsoinsats, trygghetsinsats och tryggaste skolklass.

Enligt uppgift togs priset för årets ingripande bort med anledning av att det inte fanns nomineringar. Vidare är priset för årets trygghets- och folkhälsoinsats en sammanslagning av liknande anledningar. Kriterierna för priset presenteras på hemsidan och ger möjlighet till ett brett perspektiv på insatser som kan premieras, men innehåller inte på ett tydligt sätt skrivningar som motsvarar ett pris för civilkurage enligt motionärens andemening. Samtidigt finns möjligheten för kommunstyrelsen att göra en vid tolkning och tilldela utmär-

kelser för någon som har visat på föredömligt civilkurage så länge det inkommer en nominering för sådant agerande.

Det förekommer andra kommuner som delar ut pris för civilkurage, men också exempel på kommuner som valt att ta bort priset med anledning av att det inte kommer in några nomineringar. Det finns även andra organisationer som delar ut pris för uppvisat civilkurage. Varje år delar Efterlyst ut Civilkuragepriset tillsammans med stiftelsen Tryggare Sverige till "en person som uppvisat stort civilkurage och på ett föredömligt vis agerat i samband med ett brott." I vissa delar av Sverige delar lokalpolisområdet ut liknande utmärkelser. Enligt samtal med polisen i Luleå delas det inte ut ett motsvarande pris i lokalpolisområde Luleå-Boden.

I samband med processen för utmärkelsen årets trygghets- och folkhälsoinsats i Luleå 2024 identifierade samhällsomställningskontoret att finns behov av att se över kriterierna för priset. Anledningen är att inriktningarna för priserna och kriterierna har förändrats under årens lopp utan att det har föregåtts av ett tydligt politiskt ställningstagande om vad kommunen vill premiera. Med hänsyn till detta, och att det tidigare varit få nomineringar till utmärkelsen för årets ingripande föreslår kommunstyrelseförvaltningen kommunstyrelsen att bifalla motionen och att ge kommunstyrelseförvaltningens samhällsomställningskontor i uppdrag att se över nuvarande kriterier för årets trygghets- och folkhälsoinsats, inklusive att tydliggöra möjligheten att nominera och utse pristagare till medborgare som på ett betydelsefullt sätt har arbetat för att stärka och skydda sina medmänniskor. Ett införande av civilkuragepris sker då inom ramen för befintligt trygghets- och folkhälsopris som sedan tidigare har både en budgeterad prissumma och en befintlig arbetsprocess.

Dialog

Dialog har skett med den förvaltningsövergripande arbetsgrupp som bereder förslag till pris för årets trygghets- och folkhälsoinsats samt räddningstjänsten.

Beslutsunderlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-10-21 §150, KLF Hid: 2024.9206
- Motion (SD) Inrätta ett kommunalt civilkuragepris, KLF Hid: 2024.1924
- Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut gällande Motion (SD) inrätta ett kommunalt civilkuragepris, KLF Hid: 2025.2457
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2025-03-10 § 39, KLF Hid: 2025.2845
- Kommunstyrelsens beslut 2025-04-07 § 86, KLF Hid: 2025.3878

Beslutet skickas till

Motionären

Kommunstyrelseförvaltningen, samhällsomställningskontoret